

UITERWAARDEN WAMEL, DREUMEL EN HEEREWAARDEN

NATUURTOETS WATERBERGING MAASDRIEL

Opdrachtgever:	Rijkswaterstaat
Projectnr:	RWS165-0001
Datum:	23 augustus 2022

UITERWAARDEN WAMEL, DREUMEL EN HEEREWAARDEN

NATUURTOETS WATERBERGING MAASDRIEL

Opdrachtgever: Rijkswaterstaat
Projectnr: RWS165-0001
Rapportnr: 20220823-RWS165-RAP-FF-Waterberging Maasdriel 2.0
Status: Definitief
Datum: 23 augustus 2022

Rapporthistorie:

Versie	datum	Opmerking
1.0	26-01-2022	Concept versie
2.0	23-08-2022	Definitieve versie, geen inhoudelijke wijzigingen

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2022 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
NH

Verificatie:
RJA

Validatie:
PVZ

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	7
1.1	Aanleiding.....	7
1.2	Doelstelling.....	7
1.3	Leeswijzer.....	7
2	PROJECTGEGEVENS	9
2.1	Beschrijving onderzoekslocaties.....	9
2.2	Voorgenomen plan.....	12
3	BESCHERMDE SOORTEN	13
3.1	Inventarisatie.....	13
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	13
3.1.2	Veldbezoek.....	14
3.1.3	Vaatplanten.....	14
3.1.4	Broedvogels.....	15
3.1.4.1	Vogels - jaarrond beschermde nesten.....	15
3.1.4.2	Vogels - Omgevingsscansoorten.....	16
3.1.4.3	Vogels - algemeen voorkomende broedvogelsoorten.....	16
3.1.5	Vleermuizen.....	17
3.1.5.1	Verblijfplaatsen.....	17
3.1.5.2	Foerageergebieden.....	17
3.1.5.3	Vliegroutes.....	17
3.1.6	Grondgebonden zoogdieren.....	17
3.1.6.1	Haasachtigen, egel, vos en mol.....	17
3.1.6.2	Ware muizen, woelmuizen, spitsmuizen en slaapmuizen.....	18
3.1.6.3	Knaagdieren.....	18
3.1.6.4	Marterachtigen.....	18
3.1.6.5	Overige zoogdieren.....	19
3.1.7	Amfibieën.....	19
3.1.8	Reptielen.....	20
3.1.9	Vissen.....	20
3.1.10	Libellen.....	20
3.1.11	Overige ongewervelden.....	20
4	GEBIEDSBESCHERMING EN HOUTOPSTANDEN	21
4.1	Natura 2000-gebieden.....	21
4.2	Gelders Natuurnetwerk.....	22
4.3	Houtopstanden.....	22
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN	23
5.1	Soortbescherming.....	23
5.1.1	Jaarrond beschermde broedvogels.....	23
5.1.2	Omgevingsscansoorten en algemene broedvogels.....	23
5.1.3	Vleermuizen.....	24
5.1.4	Grondgebonden zoogdieren.....	24
5.1.4.1	Ware muizen, woelmuizen en spitsmuizen.....	24
5.1.4.2	Marterachtigen.....	24
5.1.4.3	Haasachtigen.....	25
5.1.4.4	Overige algemene grondgebonden zoogdieren.....	25
5.1.5	Amfibieën.....	25
5.1.6	Algemene zorgplicht.....	25

5.2	Beschermde gebieden	26
5.2.1	Natura 2000-gebieden	26
5.2.2	Provinciale gebiedsbescherming	26
5.2.3	Houtopstanden	26
6	CONCLUSIES	27
7	GERAADPLEEGDE LITERATUUR	29

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	WET NATUURBESCHERMING
B1.1.1	BESCHERMING PLANTEN- EN DIERSOORTEN
B2	BESCHERMDE SOORTEN
B2.1	Jaarrond beschermde nesten
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

TABELLEN

Tabel 1.	Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van circa 2 kilometer van de plangebieden in de NDFF (2016 - 2021)	13
Tabel 2.	Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot beide plangebieden.	21
Tabel 3.	Samenvattende tabel	27
Tabel 4.	Soorten Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn.	2-1
Tabel 5.	Andere soorten	2-2
Tabel 6.	Lijst met jaarrond beschermde vogels en omgevingscansoorten.	2-5
Tabel 7.	Vrijgestelde soorten binnen de provincie Gelderland	7

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1.	Begrenzing van de percelen (binnen rode kader). Bron PDOK-viewer	9
Afbeelding 2.	Boschage langs de weg Bato's erf	10
Afbeelding 3.	Houtsingel en haag	10
Afbeelding 4.	Begroeiing langs doorgaande weg.	10
Afbeelding 5.	Zuidkant perceel Bato's erf aan de Kop	10
Afbeelding 6.	Grasperceel met schapen perceel 88	10
Afbeelding 7.	Greppel met gemengde haag aan perceel 88	10
Afbeelding 8.	Rietkraag aan de randen van het perceel 88	11
Afbeelding 9.	Zijaanzicht perceel 88 vanaf akker	11
Afbeelding 10.	Ontwerp perceel Bato's erf (perceel 33) Heerenwaarden	12
Afbeelding 11.	Ontwerp perceel Heerenwaardensestraat (perceel 88) Heerenwaarden.	12
Afbeelding 12.	Kaart met plangebieden (rode kader) met aangetroffen soorten: oud nest zwarte kraai (blauw), buizerdnest (paars), vraat van bever (oranje) en mogelijk lijnvormige elementen voor vleermuizen (gele lijn)	16
Afbeelding 13.	Ligging van het plangebied (rode kader) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (rood gearceerd). Bron: Natura 2000 Network Viewer	21
Afbeelding 14.	Ligging van beide percelen (rode kader) ten opzichte van het Gelders natuurnetwerk (groen). Bron Kaartviewer Gelders Natuurnetwerk.	22

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Rijkswaterstaat, Provincie Gelderland en Staatsbosbeheer (SBB) zijn momenteel bezig met natuurontwikkeling binnen het projectgebied uiterwaarden Wamel, Dreumel en Heerenwaarden. Hiervoor worden binnendijs meestromende nevengeulen (KRW) aangelegd en invulling gegeven aan de NURG en GNN. Ter compensatie van geohydrologische effecten dient een waterbergingsgebied aangelegd te worden om 1 maal per 10jaar 4.500 m³ water te bergen. Hiervoor zijn een tweetal percelen in beeld, waarbij perceel 33 de voorkeur heeft en reeds in eigendom is van SBB en hieraan medewerking wil verlenen. Daarnaast in kan stemmen met de voorgenomen inrichting. In deze natuurtoets worden de twee potentiële percelen beschouwd.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna onder de Wet natuurbescherming potentieel voorkomen in de twee beoogde percelen en om de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) volgens de wet- en regelgeving vast te stellen. Hieruit volgt of de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Ook zijn naar de voorkomende rode lijst soorten en invasieve exoten bekeken in het veld. Daarbij wordt bepaald of de ingreep betrekking heeft op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Als blijkt dat de ingreep leidt tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming, wordt bepaald naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies eventueel aanvullend onderzoek nodig is en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden nodig is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit (actualiserend) verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging, het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het plangebied uiteengezet.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het plangebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden gelegen is (Natura 2000 en NNN). Ook wordt aangegeven of binnen het dijktracé beschermde houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming en/of waarvoor een vergunningplicht geldt bij kapwerkzaamheden.
- Hoofdstuk 5 beschrijft per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn. Vervolgens wordt aangegeven welke vervolgstappen voor de soorten en gebieden noodzakelijk zijn
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en eventuele vervolgstappen weergegeven in een tabel.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende soortenbescherming, een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming en de bekende soortgegevens.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden globaal de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het plangebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het plangebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving onderzoekslocaties

Het plangebied ligt buitendijks langs de uiterwaarden van Wamel, Dreumel en Heerewaarden (UWDH), zoals weergegeven in afbeelding 1. De plangebied zijn weergegeven in de onderstaande afbeelding 1. Het betreffen 2 verschillende percelen die zijn gelegen ten noorden van de kern van Heerenwaarden. De percelen liggen in open agrarisch gebied buiten de Waaldijk.

Perceel 33 ligt langs Bato's erf en wordt geheel omringd door wegen. Het kadastraal nummer betreft hier HRWOOE 33 (verder benoemd als perceel 33). Westelijk van het perceel is de Waaldijk gelegen. Het perceel bestaat uit extensief beheerd agrarisch perceel met aan de west- en noordzijde een houtsingel. Aan de zuidwestkant en de oostzijde staan enkele solitaire bomen. Het perceel wordt doorsneden en omringd door diepe watergangen. Het gras bestaat uit matig tot voedselrijke grasland met voornamelijk grasvegetaties. Het kadastraal perceel HRWOOE 88 (verder benoemd als perceel 88) is gelegen op de hoek van de Heerenwaardensestraat en de provinciale weg (N322). Het betreft een weiland met aan de noord- en westzijde een diepe afwateringssloot. Momenteel wordt het perceel begraaasd door schapen. De afwateringssloot is aan de randen begroeid met rietvegetatie en een deels uitgegroeide meidoornhaag. Echter staat deze haag net buiten de begrenzing van het perceel. De ligging van beide gebieden is weergegeven in afbeelding 1. Een impressie van beide plangebieden zijn weergegeven in de afbeeldingen 2 t/m 9.

Afbeelding 1. Begrenzing van de percelen (binnen rode kader). Bron PDOK-viewer.

Afbeelding 2. Bosschage langs de weg Bato's erf

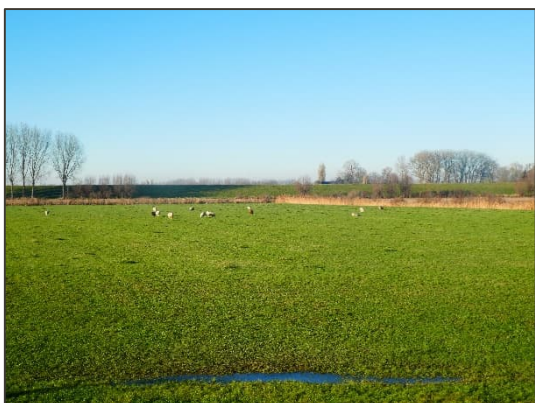
Afbeelding 3. Houtsingel en haag.

Afbeelding 4. Begroeiing langs doorgaande weg.

Afbeelding 5. Zuidkant perceel Bato's erf aan de Kop.

Afbeelding 6. Grasperceel met schapen perceel 88

Afbeelding 7. Greppel met gemengde haag aan perceel 88.

Afbeelding 8. Rietkraag aan de randen van het perceel 88.

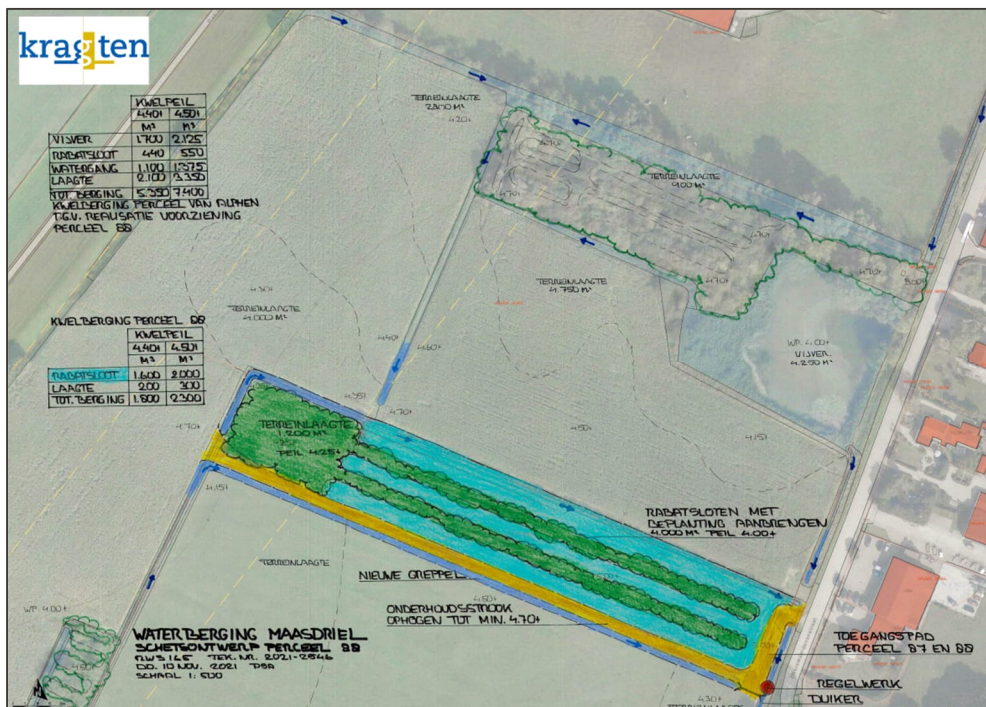
Afbeelding 9. Zijaanzicht perceel 88 vanaf akker.

2.2 Voorgenomen plan

Op de onderstaande afbeeldingen 10 en 11 zijn de schetsen toegevoegd van de percelen die worden ingericht als waterberging. Beide percelen zijn in eigendom van Staatsbosbeheer en zijn momenteel in agrarisch gebruik.

Afbeelding 10. Ontwerp perceel Bato's erf (perceel 33) Heerenwaarden.

Afbeelding 11. Ontwerp perceel Heerenwaardensestraat (perceel 88) Heerenwaarden.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen beide plangebieden is een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie de plangebieden hebben voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2016 - 2021 (maximaal vijf jaar oud). Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen. Uit deze gegevens zijn 2.285 records naar voren gekomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen in de nabijheid van het plangebied. Dit betreffen onder andere waarnemingen van nesten en holen, maar ook van aangetroffen exemplaren, graafsporen, jagende en overvliegende soorten. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen de directe omgeving van de plangebieden kunnen voorkomen, worden behandeld in paragraaf 3.2.

Tabel 1. Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van circa 2 kilometer van de plangebieden in de NDFF (2016 - 2021).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Broedvogels (jaarrond beschermde nesten)			
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	Wnb-vrl	Kwetsbaar
Bosuil	<i>Strix aluco</i>	Wnb-vrl	
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Wnb-vrl	
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Wnb-vrl	
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	Wnb-vrl	
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	Wnb-vrl	
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Wnb-vrl	
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	Wnb-vrl	
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	Wnb-vrl	
Ransuil	<i>Asio otus</i>	Wnb-vrl	Kwetsbaar
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	Wnb-vrl	
Steenuil	<i>Athene vidalii</i>	Wnb-vrl	Kwetsbaar
Broedvogels (omgevingscansoorten)			
Blauwe Reiger	<i>Ardea cinerea</i>	Wnb-vrl	
Boomklever	<i>Sitta europeus</i>	Wnb-vrl	
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Wnb-vrl	
Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>	Wnb-vrl	
Ekster	<i>Pica pica</i>	Wnb-vrl	
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Wnb-vrl	
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	Wnb-vrl	

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Groene specht	<i>Picus viridus</i>	Wnb-vrl	
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	Wnb-vrl	
Huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>	Wnb-vrl	Gevoelig
Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>	Wnb-vrl	
Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Wnb-vrl	
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Wnb-vrl	
Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Wnb-vrl	
Torenvalk	<i>Falco tinniculus</i>	Wnb-vrl	
Ijsvogel	<i>Alceto atthis</i>	Wnb-vrl	
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Wnb-vrl	
Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochrurus</i>	Wnb-vrl	
Grondgebonden zoogdieren			
Bever	<i>Castor fiber</i>	Wnb-hrl	
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Wnb-andere soorten	Kwetsbaar
Das	<i>Meles meles</i>	Wnb-andere soorten	
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Wnb-andere soorten	
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Wnb-andere soorten	Gevoelig
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Wnb-andere soorten	Gevoelig
Mol	<i>Talpa europeus</i>	Wnb-andere soorten	
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Wnb-andere soorten	
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Wnb-andere soorten	
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Wnb-andere soorten	
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Wnb-andere soorten	Gevoelig
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Wnb-hrl	
Amfibieën			
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Wnb-andere soorten	
Bastaardkikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>	Wnb-andere soorten	
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Wnb-andere soorten	
Vissen			
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>	Wnb-andere soorten	Kwetsbaar
Libellen			
Rivierrombout	<i>Gomphus flavipes</i>	Habitatrichtlijnsoort	Bedreigd

* Bescherming: wnb = Wet natuurbescherming; hrl = Habitatrichtlijnsoort; vrl = Vogelrichtlijnsoort.

3.1.2 Veldbezoek

Op 21 december 2021 is het verdere verkennend veldonderzoek uitgevoerd door N. Hulsbosch, ecooloog bij Kragten. De weersomstandigheden waren hierbij gunstig, namelijk onbewolkt, droog, een temperatuur van ongeveer 2 °C en windkracht 1-2 Bft. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachten soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.1.3 Vaatplanten

Bronnen- en literatuurstudie

Uit het literatuuronderzoek en volgens de verspreidingsgegevens blijkt dat binnen beide percelen geen beschermde planten voorkomen binnen de NDFF.

Veldbezoek

Beide percelen zijn gelegen in een open agrarisch gebied, dat intensief wordt begraasd of gemaaid. Het merendeel bestaat uit dominante graslanden met daartussen geen kruidenvegetatie.

Kijkend naar de beschermde plantensoorten die in Nederland voorkomen, voldoen beide plangebieden niet aan de biotoopeisen voor deze soorten (ontbreken van onder andere voedselarme graslanden, extensief beheerde akkers). Uit het literatuuronderzoek komen tevens geen waarnemingen naar voren van beschermde plantensoorten binnen en in de ruime omgeving van de twee plangebieden.

Voorkomen beschermde plantensoorten:

- Op beide percelen kunnen beschermde planten redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.1.4 Broedvogels

3.1.4.1 Vogels - jaarrond beschermde nesten

Bronnen en literatuurstudie

Ten noorden van het gebied Bato's erf is een waarneming van steenuil bekend binnen de NDFF. Verder zijn meerdere waarnemingen bekend van gebouwbewonende broedvogels aanwezig is de directe omgeving van beide plangebied, zoals huismus en gierzwaluw. Jaarrond beschermde soorten met nesten in bomen die binnen de NDFF bekend zijn, namelijk boomvalk, havik, buizerd en ooievaar. De waarneming van grote gele kwikstaart betreft een overwinterd exemplaar langs de Waal.

Veldbezoek

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn verschillende waarnemingen gedaan van vogels met jaarrond beschermde nesten. Per soort worden de bevindingen van het veldbezoek beschreven.

Ooievaar

In de directe omgeving van het plangebieden broeden meerdere ooievaars. Het merendeel op geplaatste nestpalen en/of hoogspanningsmasten. Binnen de locaties ontbreken geschikte nestplaatsen, zoals bomen, gebouwen en of palen.

Boomvalk, buizerd, havik, bosuil en roek

Beide percelen zijn gelegen bestaat voornamelijk uit open gebied, met maar enkele bomen. Gedurende het veldbezoek zijn geen roofvogelnesten en andere jaarrond beschermde nesten aangetroffen binnen de begrenzing van beide percelen. In de bosschage ten noorden van perceel 88 is een vermoedelijk buizerdnest aanwezig. Dit nest ligt op ongeveer 150 meter afstand ten opzichte van het perceel. Binnen beide percelen zijn geen bomen aanwezig met holten, waardoor bosuil niet worden verwacht binnen het plangebied. Geschikte nestplaatsen van boomvalk ontbreken ook binnen de directe omgeving van het plangebied.

Ransuil

In de buurt van het plangebied zijn waarnemingen bekend van ransuil. Ransuil gebruiken vaak oude kraaien- en/of eksternesten die ze gebruiken als nestplaats. In de boom aan Bato's erf is een oud vervallen kraaiennest aanwezig. Binnen het onderzoeksgebied ontbreken geschikte nesten. Hierdoor kan het voorkomen van ransuil redelijkerwijs worden uitgesloten.

Steenuil en kerkuil

In de directe omgeving van beide plangebieden zijn meerdere boerenbedrijven of landelijk gelegen woningen gelegen die geschikt zijn voor kerk- en steenuil. Ook zijn meerdere waarnemingen bekend binnen de NDFF. Beide percelen zijn gelegen in een open gebied zonder gebouwen en bomen met holtes. Hierdoor kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen redelijkerwijs worden uitgesloten. Nestkasten zijn niet waargenomen tijdens het veldonderzoek. Wel bestaat de mogelijkheid dat het plangebied een marginaal onderdeel van foerageergebied van steenuil en kerkuil.

Huismus en gierzwaluw

In de directe omgeving van beide plangebied zijn meerdere waarnemingen bekend van huismus en gierzwaluw. Binnen beide percelen ontbreken gebouwen, waardoor huismus en gierzwaluw redelijkerwijs kunnen worden uitgesloten.

3.1.4.2 Vogels - Omgevingsscansoorten

Uit het literatuuronderzoek komen diverse omgevingsscansoorten naar voren. Dit betreffen soorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn wel jaarrond beschermd wanneer de ingreep leidt tot het verdwijnen van de nestplaats en de omgeving onvoldoende alternatief leefgebied biedt en hiermee de gunstige staat van instandhouding van de soort in gevaar komt. Omgevingsscansoorten die in de directe omgeving van de plangebieden voorkomen zijn: blauwe reiger, boomklever, boomkruiper, brilduiker, ekster, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, oeverzwaluw, pimpelmees, spreeuw, tapuit, torenvalk, ijsvogel, zwarte kraai en zwarte roodstaart. Van de blauwe reiger, brilduiker en tapuit betreffen dit waarnemingen van zwervende individuen

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat beide percelen bestaan uit een open gebied met maar enkele bomen en struiken. In een van de bomen bij Bato's erf is een vervallen kraaiennest aangetroffen (afbeelding 12). Verder is het plangebied ongeschikt broedgebied voor de voorkomende omgevingsscansoorten. Deze komen verder voor in de directe omgeving van het onderzoeksgebied.

3.1.4.3 Vogels - algemeen voorkomende broedvogelsoorten

Naast soorten met een jaarrond beschermd nest en omgevingsscansoorten, is tijdens het veldbezoek vastgesteld dat beide percelen geschikt broedgebied zijn voor algemene broedvogels, die broeden in rietvegetatie en lage opgaande begroeiing. Binnen de NDFF zijn waarnemingen bekend van: bosrietzanger, kleine karekiet en grasmus en nachtegaal.

Afbeelding 12. Kaart met plangebieden (rode kader) met aangetroffen soorten: oud nest zwarte kraai (blauw), buizerdnest (paars), vraat van bever(oranje) en mogelijk lijnvormige elementen voor vleermuizen (gele lijn).

Voorkomen beschermde vogelsoorten binnen het plangebied:

Soorten met jaarrond beschermde nesten:

- Beide percelen zijn ongeschikt voor vogels met jaarrond beschermde nesten

Omgevingsscansoorten:

- De bomen binnen perceel (33) Bato's erf is geschikt broedgebied voor zwarte kraai.
- Nestlocaties van overige omgevingsscansoorten zijn binnen en direct grenzend aan de plangebieden niet aangetroffen.

Algemene broedvogels:

- Beide plangebieden biedt geschikt voortplantingsbiotoop voor algemene broedvogelsoorten.

3.1.5 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek (NDFF) is alleen maar waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis. Kijkend naar de aanwezige biotopen binnen en in de omgeving van de plangebieden, kunnen gewone grootvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis ook niet op aanwezigheid worden uitgesloten.

3.1.5.1 Verblijfplaatsen

De keuze voor een verblijfplaats wordt door vleermuizen vooral ingegeven vanuit het energetische belang.

Gedurende het jaar gebruiken vleermuizen seizoensgebonden verblijfplaatsen met verschillende microklimaten.

Belangrijk hierbij is dat er sprake is van een stabiel klimaat.

Gebouwen en bomen met holtes, spleten en/of loszittend schors zijn afwezig binnen beide percelen, waardoor vaster rust- en verblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten.

3.1.5.2 Foerageergebieden

Beide percelen zijn geschikt als foerageergebied voor meerdere soorten vleermuizen. Kijkend naar de ligging van de deelgebieden (landelijk gebied, uiterwaardengebied, rivieren en beeklopen en bosgebieden) en op grond van de omvang van de gebieden, is daarbij de kans aanwezig dat het essentiële foerageergebieden betreffen.

3.1.5.3 Vliegroutes

Vleermuizen gebruiken over het algemeen lijnvormige elementen als bomenrijen en houtwallen als bakken voor de vliegroutes. Rondom het perceel 33 (Bato's erf) is opgaande begroeiing aanwezig, dat als vliegroute voor vleermuizen kan dienen. Naast perceel 88 is een lage haagbegroeiing aanwezig die ook als een lijnvormig element is gelegen vanuit de woningen richting de Waaldijk.

Voorkomen beschermde vleermuissoorten:

- Binnen beide gebieden kan de aanwezigheid van eventuele vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen en bomen op voorhand worden uitgesloten
- Beide percelen zijn mogelijk geschikt als foerageergebied en vliegroute (lijnvormige elementen) voor vleermuizen

3.1.6 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van het bronnen- en literatuuronderzoek komen enkele algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten voor in de ruime omgeving van het plangebied Het betreffen bever, bunzing, das, egel, haas, konijn, mol, rosse woelmuis, ree, vos en wezel.

3.1.6.1 Haasachtigen, egel, vos en mol

Binnen beide plangebieden zijn binnen de NDFF-waarnemingen bekend van haas, konijn, egel, vos en mol. Tijdens het veldbezoek zijn binnen beide percelen meerdere molshopen aangetroffen. Hopen van konijn en vos zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Wel is het gebied geschikt leefgebied voor haas, door het open gebied. Waarnemingen van vos zijn niet gedaan tijdens het veldbezoek, maar het valt te verwachten dat de soort verspreid binnen beide plangebieden voorkomen. De vegetatie aan de randen van het perceel zijn geschikte schuilplaatsen voor egel.

3.1.6.2 Ware muizen, woelmuizen, spitsmuizen en slaapmuizen

Het verspreidingsgebied van onder andere hazelmuis, eikelmuis en grote bosmuis liggen ver buiten de plangebieden (NDFF). Voor de overige ware muizensoorten geldt dat zij door de provincie Gelderland voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Het verspreidingsgebied van veldspitsmuis ver ligt buiten het plangebied (in Overijssel en Drenthe, en in Zeeuws-Vlaanderen). De plangebieden ook niet binnen het bekende verspreidingsgebied van waterspitsmuis. De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snelstromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Binnen de plangebieden ontbreken geschikte watergangen. Hiermee kan de aanwezigheid van de waterspitsmuis binnen de plangebieden worden uitgesloten. Voor alle andere spitsmuissoorten (zoals dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis en tweekleurige bosspitsmuis) geldt dat zij door de provincie Gelderland voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (bijlage 3).

Voor noordse woelmuis geldt dat de verspreiding zich beperkt tot de lage, natte delen van Nederland, waarbinnen het plangebied niet is gelegen. Van aardmuis en rosse woelmuis zijn waarnemingen bekend uit de NDFF. Tijdens het veldbezoek zijn geen muizen waargenomen. De verwachting is dat er algemene muizensoorten voorkomen binnen de directe omgeving van beide percelen, zoals bijvoorbeeld veldmuis en rosse woelmuis. Voor deze soorten geldt dat zij door de provincie Gelderland voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

3.1.6.3 Knaagdieren

Bever

Gegevens uit de NDFF tonen aan dat binnen en in de directe omgeving van alle deelgebieden waarnemingen van bever bekend zijn. Tijdens het veldbezoek zijn verspreid vraatsporen aangetroffen buiten het plangebied, zoals de plas tussen beide percelen op ruime afstand buiten het plangebied. Binnen het plangebied ontbreken watergangen en kunnen bevers redelijkerwijs worden uitgesloten.

Eekhoorn

Binnen het plangebied ontbreken waarnemingen binnen de gegevens van de NDFF. Ook gedurende het veldbezoek zijn geen eekhoornnesten waargenomen in de bomen. Beide percelen zijn ook ongeschikt leefgebied voor eekhoorn en kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.1.6.4 Marterachtigen

Das

Dassen zijn bekend binnen de NDFF in een ruimer gebied > 500 meter ten opzichte van beide percelen, zoals in de omgeving van Fort Voorne. Ter hoogte van Bato's erf zijn meerdere waarnemingen van das aanwezig op enkele honderd meter noordelijk, buitendijks in het bosgebiedje aan de Waal. Mogelijk zijn daar ook burchtlocaties aanwezig. Mogelijk kunnen beide plangebieden dienen als foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn verder geen andere sporen in de vorm van onder andere dassenhollen, wroetsporen en mestputjes aangetroffen binnen beide percelen.

Steenmarter

Aangenomen mag worden dat de plangebieden deel uitmaakt van het leefgebied van een of enkele steenmarters. Binnen de NDFF ontbreken wel gegevens. Met name de bebouwing in de directe omgeving zijn uitermate geschikt als onderdeel van het leefgebied. Deze soort is nachtactief en heeft een leefgebied van 10-700 ha. Ook kunnen ze voorkomen in takkenhopen, holten in bomen en/of hopen. Tijdens het veldbezoek zijn geen geschikte locaties, zoals gebouwen, boomholtes en/of andere ruimtes aangetroffen, waardoor een vaste rust- en verblijfplaats voor steenmarter redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Bunzing, hermelijn en wezel

In de NDFF staan waarnemingen in de nabije omgeving van beide plangebieden van bunzing en wezel. De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig

landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn.

Hermelijn en wezel komen in alle habitats voor, van open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers en ook vochtig terrein. De enige voorwaarden zijn dat er voldoende schuilmogelijkheden zijn en voedsel aanwezig is.

Binnen beide plangebieden zijn voldoende geschikte schuilplaatsen aanwezig binnen beide percelen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van bunzing, hermelijn en/of wezel aangetroffen binnen beide percelen.

Maar binnen beide plangebieden zijn deze elementen in voldoende mate aanwezig, zoals de aanwezige haagbeplanting en de bosschages. Aanwezigheid van kleine marterachtigen kunnen op voorhand niet worden uitgesloten.

3.1.6.5 Overige zoogdieren

De wilde kat komt in Nederland enkel voor in het Vijlenerbos in Vaals. De overige onder de Habitatrichtlijn vallende in Nederland voorkomende zoogdieren betreffen of zeezoogdieren of slechts zelden in Gelderlandse bossen waargenomen soorten. Hieronder vallen de lynx en de in Nederland slechts zwerfend aangetroffen wolf en met een vastgesteld leefgebied op De Hoge Veluwe. Derhalve kan worden gesteld dat binnen de plangebieden geen onder deze beschermingsregimes vallende overige zoogdieren voorkomen.

Van de onder het beschermingsregime 'andere soorten' vallende soorten zijn in de NDFF-gegevens van ree aanwezig. Waarnemingen en/of sporen van ree zijn niet aangetroffen. De bos- en natuurgebieden in deelgebied 1 en 3 zijn geschikt voor ree, door de openheid van het gebied, zonder barrières in de vorm van tuinen, hekwerken en wegen.

Het wild zwijn komt voor in droge en natte voedselrijke loofbossen en gemengde bossen. Hij heeft een duidelijke voorkeur voor eiken- en beukenbossen aangezien daar in de herfst veel eikels en beukenootjes (de zogenaamde 'mast') te vinden zijn. Een voorwaarde die wilde zwijnen aan een bos stellen is de aanwezigheid van natte/moerassige plaatsen, waar ze in zogenaamde 'zoelen' (ondiepe poelen) modderbaden kunnen nemen.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen van wild zwijn aangetroffen in de plangebieden. De aanwezigheid van wilde zwijnen binnen de plangebieden kunnen derhalve worden uitgesloten.

Van andere overige onder het beschermingsregime 'andere soorten' vallende zoogdieren zijn geen waarnemingen bekend in en rondom de plangebieden. Daarom kan redelijkerwijs worden gesteld dat binnen de plangebieden geen van de onder dit beschermingsregime vallende overige zoogdieren voorkomen.

Voorkomen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten:

- De plangebieden zijn ongeschikt leefgebied voor eekhoorn
- Beide plangebieden bieden geschikt foerageergebied voor de das. Burchtlocaties zijn afwezig.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen voor steenmarter zijn afwezig
- Beide locaties bieden geschikt leefgebied voor de soorten bunzing, hermelijn en wezel.
- Beide de plangebieden bieden geschikt leefgebied voor de vrijgestelde soorten, waaronder o.a. egel, haas, vos en algemeen voorkomende muizensoorten.

3.1.7 Amfibieën

Populaties van boomkikker, geelbuikvuurpad, knoflookpad, vroedmeesterpad en vuursalamander bevinden zich op ruime afstand van de plangebieden (NDFF). De aanwezigheid van deze soorten binnen de plangebieden kunnen op basis van bekende verspreiding redelijkerwijs worden uitgesloten.

Verspreidingsgegevens van kamsalamander, Alpenwatersalamander, heikikker, vinpootsalamander en poelkikker zijn niet bekend binnen de NDFF. Binnen de NDFF zijn alleen waarnemingen bekend van kleine watersalamander, gewone pad en bastaardkikker.

Binnen beide percelen ontbreken geschikte watergangen die als voortplantingswateren kunnen fungeren. De greppels rondom de percelen bevatten (nagenoeg) geen water. Incidenteel is het plangebied geschikt als landhabitat voor enkele individuen.

Voorkomen beschermde amfibiesoorten:

- Beide plangebieden zijn potentieel geschikt als leefgebied (landhabitat) voor de vrijgestelde soorten bastaardkikker, meerkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

3.1.8 Reptielen

Beide plangebieden liggen op ruime afstand van het bekende verspreidingsgebied van adder, gladde slang, zandhagedis muurhagedis en ringslang. Ook zijn geen populaties bekend van levendbarende hagedis en hazelworm. Beide percelen bestaan uit kort grasland met weinig tot geen structuren in vegetatie, waardoor de soortgroep redelijkerwijs kan worden uitgesloten binnen de plangebieden.

Voorkomen beschermde reptielensoorten:

- Geschikt leefgebied van reptielen ontbreekt binnen beide percelen

3.1.9 Vissen

Bekende populaties van beekdonderpad, elrits, gestippeld alver en kwabaal bevinden zich op ruime afstand van de plangebieden. Ten oosten van het plangebied is grote modderkruiper binnen de data van de NDFF. Binnen beide percelen zijn enkele greppels aanwezig die nauwelijks water bevatten. Ook staan de watergangen niet in verbinding met rivieren waarin deze vissoorten kunnen voorkomen. Hierdoor kunnen vissen binnen beiden locaties redelijkerwijs worden uitgesloten.

Voorkomen beschermde vissensoorten:

- Binnen de plangebieden kunnen de aanwezigheid van beschermde vissen redelijkerwijs worden uitgesloten

3.1.10 Libellen

De rivierrombout is waargenomen in de omgeving van het plangebied aan de oevers van de Waal volgens de gegevens uit de NDFF.

Rivierrombout

In Nederland wordt de Rivierrombout vooral langs grote rivieren aangetroffen. Sinds 1996 werden larvenhuidjes voornamelijk gevonden op zandstrandjes tussen kribben langs de Waal. Imago's werden gevonden in de ruigtevegetaties in de directe nabijheid van de rivier. Uit recentere gegevens kunnen we nu zeggen dat het larvenhabitat bestaat uit zandige substraten in ondiepe, onbegroeide, stromingsluwe riviertrajecten. In de genormaliseerde rivieren worden dergelijke larvenhabitat voornamelijk tussen kribben aangetroffen. Waar zich achter de stromingsluwe delen van de kribben zand ophoopt ontstaan strandjes waar de meeste larvenhuidjes worden gevonden. Beide plangebieden zijn aanwezig buitendijs van de Waal en ongeschikt voor rivierrombout. De soort kan worden uitgesloten binnen het plangebied.

Voorkomen beschermde dagvlinders:

- Het plangebied is ongeschikt leefgebied voor rivierrombout.
- Beide plangebieden zijn niet geschikt voor overig beschermde libellen

3.1.11 Overige ongewervelden

Oeveraas, juchtleerkever en Bataafse stroommossel zijn uit Nederland verdwenen. Van de vermiljoenkever zijn slechts enkele populaties bekend.

Op basis van bekende verspreidingsgegevens en in verband met het ontbreken van voor overige ongewervelden geschikte ecotopen (oude eiken, veensloten, vennen) binnen de plangebieden, kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden onder beschermingsregimes redelijkerwijs worden uitgesloten. Ook zijn er geen waarnemingen van beschermde overige ongewervelden bekend uit de plangebieden of de directe omgeving hiervan (NDFF).

Voorkomen beschermde overige ongewervelden:

- Het gebied is ongeschikt als leefgebied voor beschermde overige ongewervelden.

4 GEBIEDSBESCHERMING EN HOUTOPSTANDEN

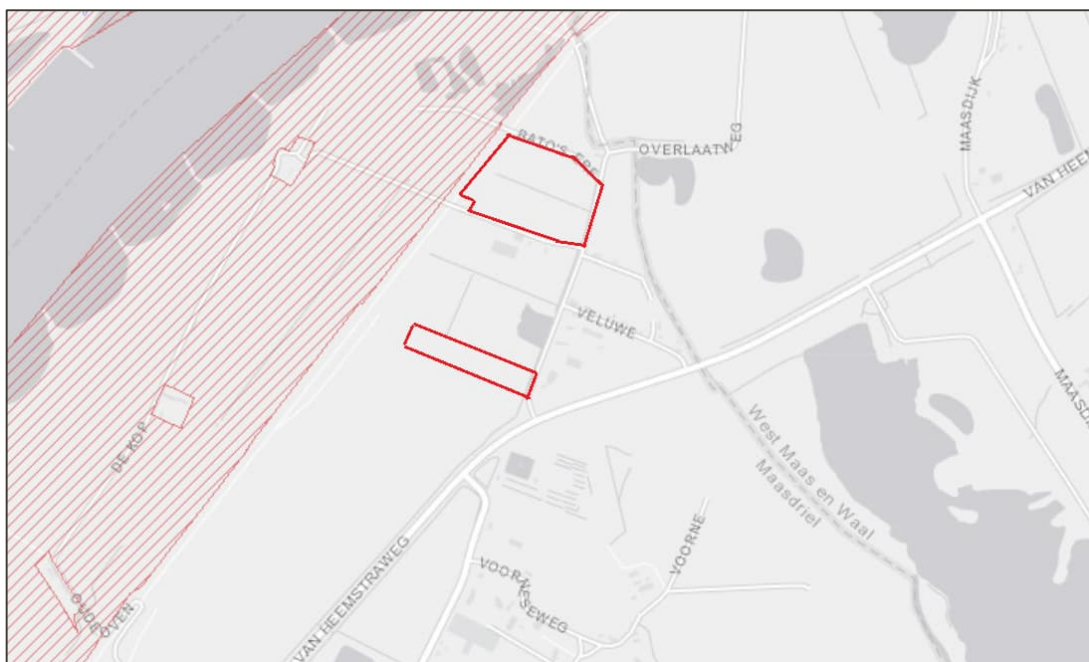
In dit hoofdstuk is aangegeven of het plangebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het plangebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Economische Zaken, provincie Gelderland en gemeente Maasdriel. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied (zie afbeelding 12). De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot beide plangebieden.

Natura 2000-gebied	Afstand tot plangebied
Rijntakken	<100 meter
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	Circa 18,0 km

Afbeelding 13. Ligging van het plangebied (rode kader) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (rood gearceerd). Bron: Natura 2000 Network Viewer.

4.2 Gelders Natuurnetwerk

In afbeelding 13 is te zien dat het plangebied buiten de begrenzing van het Gelders Natuurnetwerk (NNG) is gelegen. Het Gelders Natuurnetwerk is de Gelderse variant van het Nationaal natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtbij zijnde gebied dat is aangewezen als NNG liggen op een honderdtal meters ten westen, oosten en noorden van het plangebied. Dit betreft het uiterwaardengebied van de Waal. Verder zijn meerdere gebieden aanwezig binnen de directe omgeving van het plangebied.

Afbeelding 14. Ligging van beide percelen (rode kader) ten opzichte van het Gelders natuurnetwerk (groen). Bron Kaartviewer Gelders Natuurnetwerk.

4.3 Houtopstanden

Houtopstanden betreffen een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- Een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- Bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen;

Binnen het plangebied zijn enkele bomen en laanstructuren aanwezig. Gezien de ligging van het plangebied buiten de bebouwde kom is het onderdeel houtopstanden aan de orde. Voor de realisatie van de waterberging op perceel 33 hoeven geen bomen en struiken te worden gekapt, waardoor het onderdeel houtopstanden niet aan de orde is. Op perceel 88 is bestaande haagbeplanting aanwezig die groeit op het naastgelegen perceel en blijft ook gehandhaafd. Het onderdeel houtopstanden is daarmee niet aan de orde voor perceel 33 en 88.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik van beide plangebieden op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten en gebieden. Uit hoofdstuk 3 en 4 is gebleken dat binnen het plangebied beschermde soorten en gebieden aanwezig zijn. Per soortgroep en gebiedsbescherming worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingrepen aangegeven. Voor de verschillende soort(groep)en wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden en in hoeverre dit de realisatie van het voornemen in gevaar kan brengen. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven.

5.1 Soortbescherming

Uit de resultaten van hoofdstuk 3 blijkt dat beide plangebieden mogelijk geschikt is voor meerdere beschermde soorten. Op basis van literatuuronderzoek en terreinkenmerken konden de volgende soort(groepen) worden uitgesloten en worden verder niet meer behandeld in deze rapportage. Dit geldt voor de volgende (soort)groepen: vaatplanten, bever, eekhoorn, steenmarter, reptielen, vissen, libellen en overige ongewervelden. In dit hoofdstuk wordt een analyse gemaakt of blijkt dat met de werkzaamheden mogelijke negatieve effecten kunnen optreden op de voorkomende beschermde planten- en diersoorten. Indien een bepaalde (soort)groep niet op voorhand kan worden uitgesloten dienen er vervolgonderzoeken plaats te vinden.

5.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Verblijfplaatsen van vogels, die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn permanent beschermd. Deze nesten zijn opgedeeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Vaste nesten'. Het vernielen van nesten tijdens het broedseizoen of van nesten met een permanente bescherming leidt tot overtreding van verbodsartikel 3.1, lid 2. Binnen beide plangebieden kunnen jaarrond beschermde nesten van vogels worden uitgesloten door de afwezigheid van geschikt broedgebied. Effecten op foerageergebied kunnen eveneens worden uitgesloten, doordat er voldoende leefgebied behouden blijft.

5.1.2 Omgevingsscansoorten en algemene broedvogels

De nesten van omgevingsscansoorten zijn jaarrond beschermd wanneer de ingreep leidt tot het verdwijnen van de nestplaats en de omgeving onvoldoende alternatief leefgebied biedt en hiermee de gunstige staat van instandhouding van de soort in gevaar komt. De voorkomende omgevingsscansoorten (o.a. zwarte kraai) hebben momenteel een positieve trend en in de omgeving is voldoende alternatief broedgebied aanwezig, waardoor de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt en kunnen verder worden behandeld als algemene broedvogels.

Met de werkzaamheden verdwijnt de struweelbeplanting binnen perceel 88 en mogelijk een beetje beplanting binnen perceel 33. Echter worden beide terreinen opnieuw ingericht met nieuwe beplanting. Het verdwijnen van deze begroeiing leidt mogelijk tot negatieve effecten op omgevingsscansoorten en algemene broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1 lid 1) en het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1 lid 2). Het is hiernaast mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden algemene broedvogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1 lid 4).

In gebruik zijnde nesten zijn streng beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor kan niet gewerkt worden met de goedgekeurde gedragscode) en is tevens geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield worden bij de werkzaamheden.

De werkzaamheden dienen daarom bij voorkeur uitgevoerd of op zijn minst aangevangen te worden buiten het broedseizoen van in de omgeving voorkomende broedvogels. Wanneer dit niet mogelijk is, dienen werkzaamheden onder begeleiding van een ecooloog. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli. Deze periode is echter afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort, waardoor het

mogelijk kan zijn dat vogelsoorten eerder tot broeden komen binnen de plangebieden of langer broeden dan half juli. Als broedtijd van vogels wordt de periode tussen de bouw van het nest en het uitvliegen van de jongen beschouwd.

5.1.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek (NDFF) blijkt dat het plangebied geschikt is voor gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatmieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Kijkend naar de aanwezige biotopen binnen en in de omgeving van de plangebieden, kunnen de volgende soorten ook niet op aanwezigheid worden uitgesloten: watervleermuis en meervleermuis.

Vaste rust- en verblijfsplaatsen

Binnen beide plangebieden ontbreken bomen met holtes en/of gebouwen. Hierdoor kunnen negatieve effecten op vaste rust- en verblijfsplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten. Ook zijn buiten de invloedssfeer van beide percelen geen holtes en/of gebouwen aanwezig.

Foeragegebied

Beide percelen zijn geschikt als foeragegebied voor een heel aantal soorten vleermuizen. Op grond van de omvang van de deelgebieden is daarbij de kans aanwezig dat het essentiële foeragegebieden betreft. Op basis van de werkzaamheden blijft het foeragegebied behouden. Na de ingreep worden beide terreinen natuurlijk ingericht, waardoor het verbeterd als foeragegebied.

Vliegroute

Lijnvormige elementen in de vorm van bomenrijen en waterlopen zijn op meerdere locaties aanwezig binnen de plangebieden, waarmee ook vliegroutes van vleermuizen niet kunnen worden uitgesloten.

Bestaande lijnvormige elementen zijn aanwezig rondom perceel 33. Door de werkzaamheden worden hier geen bomen gekapt en worden kunnen effecten worden uitgesloten op de functionaliteit van de vliegroute. Wel dient bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met verlichting tijdens de aanlegfase. De werkzaamheden (grondwerk) zullen alleen overdag worden uitgevoerd.

5.1.4 Grondgebonden zoogdieren

5.1.4.1 Ware muizen, woelmuizen en spitsmuizen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van muizensoorten beschermd onder de Habitatrichtlijn kunnen worden uitgesloten binnen beide plangebieden. Beschermden soorten die vallen onder de categorie 'andere soorten' zijn of afwezig binnen de plangebieden, of zijn vrijgesteld van ruimtelijke ingrepen door de provincie. Voor deze soorten zijn in de directe omgeving van het plangebied voldoende alternatieve geschikte leefgebieden aanwezig. Met de aanwezigheid van geschikte leefgebieden in de directe omgeving worden met de ingrepen geen negatieve effecten op deze soorten verwacht. Tijdens de werkzaamheden dient wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht om het doden van individuen te voorkomen (Wnb artikel 1.11). Zie hiervoor paragraaf 5.2.

5.1.4.2 Marterachtigen

Das

Tijdens het veldonderzoek zijn geen waarnemingen gedaan in de vorm van prenten, burchten en/of andere sporen van das. Tijdens eerder uitgevoerde onderzoeken zijn waarnemingen gedaan van de das in het bosgebied ten noorden van Bato's erf. Op enkele honderd meters noordelijk. Sporadisch komt de das voor in de directe omgeving en na de ingreep blijft het onderzoeksgebied geschikt voor de das. Met deze bevindingen kan worden aangenomen dat beide plangebieden geen deel uitmaken van het leefgebied van de das en kan dan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)

Binnen de beide plangebieden zijn kleine bosschages, houtsingels en natuurgebieden aanwezig. Hierdoor vormen beide plangebieden een belangrijk onderdeel van het leefgebied van kleine marterachtigen. Binnen

perceel 33 blijft de bosschage behouden. Het struweel/haagbeplanting staat net buiten de perceelsgrenzen van perceel 88 en deze blijven gehandhaafd. Hierdoor kan een negatief effect op de kleine marterachtigen worden uitgesloten. Bij de toekomstige inrichting wordt het aandeel geschikt leefgebied ook uitgebreid.

5.1.4.3 Haasachtigen

Haas en konijn

Het gehele plangebied is geschikt als leefgebied voor de konijn en haas. Konijn en haas zijn vrijgestelde soorten binnen de Wet natuurbescherming, waarvoor gewerkt dient te worden volgens de algemene zorgplicht. Het moet hierbij dan onder andere mogelijk zijn voor konijnen om tijdens de werkzaamheden te kunnen vluchten naar een veilige locatie buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.1.4.4 Overige algemene grondgebonden zoogdieren

Beide percelen zijn geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren. De omgeving van de plangebieden beiden ruim voldoende alternatief leefgebied voor een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Bovendien zijn de plangebieden na afloop van de werkzaamheden op meerdere locaties nog beter geschikt voor meerdere algemene soorten en/of worden de aanwezige natuurwaarden niet aangetast. Permanente negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden worden daarom niet verwacht. De werkzaamheden zelf hebben mogelijk wel een negatief effect op individuen van voorkomende soorten. Kleine zoogdiersoorten worden mogelijk gedood of vaste rust- en verblijfplaatsen worden mogelijk vernield (Wnb artikel 3.10.1). De algemene zorgplicht is van toepassing op de voorkomende algemene soorten. Zie ook paragraaf 5.1.6).

5.1.5 Amfibieën

Binnen de directe omgeving van de plangebieden komen geen beschermde amfibieën voor en/of kunnen worden uitgesloten op basis van terreinkenmerken. Tevens zijn binnen beide percelen geen (geschikte) voortplantings- en landhabitats aanwezig voor de vrijgestelde soorten, zoals gewone pad, bruine kikker, groen kikker/bastaardkikker, meerkikker en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt dat tijdens de uitvoer van de werkzaamheden de zorgplicht (artikel 1.11) in acht genomen dient te worden. Zie ook paragraaf 5.1.6.

5.1.6 Algemene zorgplicht

Voor de mogelijk aanwezige algemene muizen- en amfibiesoorten (bijvoorbeeld haas, mol en bruine kikker) binnen de plangebieden gelden binnen de provincie Gelderland een algemene vrijstelling. Dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden. Ondanks de vrijstelling die geldt voor algemeen voorkomende soorten, is wel te allen tijde de algemene zorgplicht van toepassing. Deze houdt in dat de ingreep en werkzaamheden zorgvuldig en met zo min mogelijk schade aan de aanwezige flora en fauna uitgevoerd moeten worden. Dit houdt onder andere in dat wanneer dieren worden aangetroffen, deze de gelegenheid moeten krijgen om te kunnen vluchten of (indien mogelijk) worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten het plangebied en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. De werkwijze hiervoor dient opgenomen te worden in een ecologisch werkprotocol.

5.2 Beschermd gebieden

In de omgeving van de plangebieden zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4 beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

5.2.1 Natura 2000-gebieden

Beide plangebieden zijn niet gelegen binnen een gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied. Echter ligt het Natura2000-gebied Rijntakken binnen 100 meter vanaf de begrenzing van beide percelen.

De werkzaamheden betreffen het realiseren van een waterberging (een keer in de tijd jaar water zal bevatten).

De werkzaamheden zijn van tijdelijke aard, maar hebben geen effecten op lokale grondwaterstanden. De werkzaamheden leiden tot geen verstoring op de omgeving als gevolg van licht, geluid of trillingen.

Effecten op habitatsoorten en habitatgebieden binnen het Natura 2000-gebied Rijntakken worden niet verwacht door de ligging buiten het Natura 2000-gebied. Ook draagt de aanleg van deze waterberging tot een verbetering van de natuur in deze omgeving en variatie, waarbij aangewezen (watergebonden) habitatsoorten van kunnen profiteren, zoals bever, kamsalamander en meervleermuis. Maar ook broedvogels, zoals blauwborst en grote karekiet.

Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofdepositie en het bijbehorende Besluit stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Ingevolge het nieuwe artikel 2.9a juncto artikel 2.5 Besluit stikstofreductie en natuurverbetering wordt de stikstofdepositie vanwege bouw- en aanlegactiviteiten buiten beschouwing gelaten bij beoordeling van de vergunningplicht. Er is zodoende geen negatief effect te verwachten op de omringende Natura 2000-gebieden. Effecten op het Natura 2000-gebied worden niet verwacht.

5.2.2 Provinciale gebiedsbescherming

Beide percelen liggen buiten de begrenzing van een gebied dat is aangewezen als GNN (Gelders Natuurnetwerk). Binnen de provincie Gelderland is externe werking niet van toepassing. Effecten kunnen worden uitgesloten.

5.2.3 Houtopstanden

Voor beide plangebieden is het onderdeel houtopstanden niet van toepassing. Zie verder paragraaf 4.3.

6 CONCLUSIES

In de onderstaande tabel 3 zijn alle soorten opgenomen die uit het verkennend onderzoek naar voren zijn gekomen en waar aanvullend onderzoek en/of aanvullende maatregelen voor getroffen dienen te worden.

Tabel 3. Samenvattende tabel.

Soortgroep	Mogelijke effecten?	Vervolgstappen
Jaarrond beschermde broedvogels	Nee	Geen
Omgevingsscaansoorten en algemene broedvogels	Ja	Rekening houden met het broedseizoen. Zie ook paragraaf 5.1.2.
Vleermuizen	Nee	Werkzaamheden worden overdag uitgevoerd.
Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)	Mogelijk	Geen. Zie ook paragraaf 5.1.4.
Overige (algemene) grondgebonden zoogdieren	Mogelijk	Rekening houden met de algemene zorgplicht. Zie ook paragraaf 5.1.6.
Amfibieën	Mogelijk	Voor algemene amfibiesoorten rekening houden met de zorgplicht. Zie ook paragraaf 5.1.5 en 5.1.6.
Gebiedsbescherming	Effect	Vervolgstappen
Natura 2000-gebieden	Nee	Geen. Zie ook paragraaf 5.2.1.
Provinciale gebiedsbescherming	Nee	Geen. Zie ook paragraaf 5.2.2.
Houtopstanden	Nee	Houtopstanden is niet van toepassing. Zie verder paragraaf 4.3.

7 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn

Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist

Dorenbosch, M., N. van Kessel en F. Collas, 2018. Kritische benthische soorten in de Waal. Onderzoek naar het voorkomen van larvale rivier- en zeepril, rivierrombouten en volwassen najaden. Rapportnummer 18-038, projectnummer 17-0052. Bureau Waardenburg bv en Radboud Universiteit, maart 2018.

Factsheet KRW NL93_8. Bovenrijn, Waal. Factsheet behorende bij plannen 2016-2021. 10 november 2015.

Kragten, 2019. UWDH Voortoets en passende beoordeling. Rapportnummer: RWS165-VT-2.0. Kragten, 27 maart 2019, 's-Hertogenbosch.

Kurstjens, G., 2016. Effect van langsdammen op stroomdalflora langs de Waal. Monitoring in opdracht van OBN en ARK Natuurontwikkeling in afstemming met Staatsbosbeheer. November 2016.

Rijkswaterstaat, 2018. Wet natuurbescherming, Gedragscode soortenbescherming Rijkswaterstaat. Documentnr: ZN0618ZB107. April 2018.

Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam

Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist

Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag

Tabak, A., 2019. Monitoring ecologische waarde Vonkerplas. Met speciale aandacht voor water- en oevervegetatie. Rapportdatum: 26 juni 2019. Bureau Stroming BV.

Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

NDFF

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) – geraadpleegd op 04 januari 2022

Websites

www.boswachtersblog.nl/rivierengebied

(<https://www.boswachtersblog.nl/rivierengebied/2017/03/01/forten-bieden-bescherming-voor-vleermuizen/>)

www.floron.nl

www.minez.nederlandsesoorten.nl

www.overheid.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlinderstichting.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

Kort wordt in deze bijlage ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels.

B1.1 WET NATUURBESCHERMING

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben hun bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbesluit. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 BESCHERMING PLANTEN- EN DIERSOORTEN

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV-onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn (zie bijlage 2).
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. Om welke soorten het gaat, is aangegeven in bijlage 2. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.

- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrictlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Gelderland voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Gelderland heeft de Omgevingsverordening onderdeel Wet natuurbescherming vastgesteld (27 januari 2017– zaaknummer 2016-002242 - PS2016-778). In hoofdstuk 3 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten.

Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten (zie bijlage 3) verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.

B2 BESCHERMDE SOORTEN

Naast de bescherming van Vogelrichtlijnsoorten, bevat de Wet natuurbescherming verbodsbepalingen voor de soorten opgenomen in Bijlage IV onderdeel a en b van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het verdrag van Bonn. De betreffende soorten zijn in de onderstaande tabel opgenomen. De nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in de tweede tabel in deze bijlage.

Tabel 4. Soorten Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren		Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>	Spitsdolfijn van Gray	<i>Mesoplodon grayi</i>
Bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>	Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>	Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Brandts vleermuis	<i>Myotis brandti</i>	Watervleermuis	<i>Myotis daubentoni</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>	Walrus	<i>Odobenus rosmarus</i>
Bultrug	<i>Megaptera novaeangliae</i>	Witflankdolfijn	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
Butskop	<i>Hyperoodon ampullatus</i>	Witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>
Dwergpotvis	<i>Kogia breviceps</i>	Witte dolfijn	<i>Delphinapterus leucas</i>
Dwergvinvis	<i>Balaenoptera acutorostrata</i>	Wolf	<i>Canis lupus</i>
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	Amfibieën	
Gestreepte dolfijn	<i>Stenella coeruleoalba</i>	Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>
Gewone dolfijn	<i>Delphinus delphis</i>	Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Heikikker	<i>Rana arvalis</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>	Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>
Grote hoefijzeneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>
Grote rosse vleermuis	<i>Nyctalus lasiopterus</i>	Rugstreepad	<i>Bufo calamita</i>
Gewone spitsdolfijn	<i>Mesoplodon bidens</i>	Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i>
Gewone vinvis	<i>Balaenoptera physalus</i>	Reptielen	
Griend	<i>Globicephala melas</i>	Dikkopschildpad	<i>Caretta caretta</i>
Grijze dolfijn	<i>Grampus griseus</i>	Gladde slang	<i>Coronella austriaca</i>
Hamster	<i>Cricetus crisetus</i>	Kemp's zeeschildpad	<i>Lepidochelys kempii</i>
Hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Lederschildpad	<i>Dermochelys coriacea</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>	Muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>
Kleine hoefijzeneus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Soepschildpad	<i>Chelonia mydas</i>
Kleine zwaardwalvis	<i>Pseudorca crassidens</i>	Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Vissen	
Lynx	<i>Lynx lynx</i>	Houting	<i>Coregonus oxyrinchus</i>
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Steur	<i>Acipenser sturio</i>
Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>	Dagvlinders	
Narwal	<i>Monodon monoceros</i>	Apollovlinder	<i>Parnassius apollo</i>
Noordse vleermuis	<i>Eptesicus nilssoni</i>	Boszandoog	<i>Lopinga achine</i>
Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>	Donker pimpernelblauwtje	<i>Phengaris nausithous</i>
Noordse vinvis	<i>Balaenoptera borealis</i>	Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
Orca	<i>Orcinus orca</i>	Moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Otter	<i>Lutra lutra</i>
Potvis	<i>Physeter catodon</i>
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
Libellen	
Bronslibel	<i>Oxygastra curtisii</i>
Gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorhinia pectoralis</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>
Mercurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale</i>
Noordse winterjuffer	<i>Sympetma annulata</i>
Oostelijke witsnuitlibel	<i>Leucorhinia albifrons</i>
Sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorhinia caudalis</i>
Rivierrombout	<i>Gomphus flavipes</i>
Kevers	
Brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>
Juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>
Vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Pimpelblauwtje	<i>Phengaris teleius</i>
Tijmblauwtje	<i>Maculinea arion</i>
Zilverstreephoobeestje	<i>Coenonympha hero</i>
Planten	
Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>
Geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>
Groenknolorchis	<i>Liparis loeselli</i>
Kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>
Kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>
Liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>
Tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>
Zomerschroeforchis	<i>Spiranthes aestivalis</i>
Overige soorten	
Bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>
Oeveraas	<i>Palingenia longicauda</i>
Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>
Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>

Tabel 5. Andere soorten.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Boommarter	<i>Martes martes</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Damhert	<i>Dama dama</i>
Das	<i>Meles meles</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>
Amfibieën	
Alpenwatersalamander	<i>Triturus alpestris</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana klepton esculentus</i>
Vinpoetsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>
Reptielen	
Adder	<i>Vipera berus</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>
Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Vissen	
Beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>
Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Kwabaal	<i>Lota lota</i>
Dagvlinders	
Aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>
Bosparelmoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>
Iepenpage	<i>Satyrium w-album</i>
Kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>
Kleine ijsvogelvlinder	<i>Limnitis camilla</i>
Kommavlinder	<i>Hesperia comma</i>
Pimpernelblauwtje	<i>Phengaris teleius</i>
Sleedoorpage	<i>Thecla betulea</i>
Spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>
Veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>
Veenbesparelmoervlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>
Zilveren maan	<i>Boloria selene</i>
Libellen	
Beekrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>
Bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>
Donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>
Gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora flavomaculata</i>
Gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>
Hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>
Kempische heidelibel	<i>Sympetrum depressiusculum</i>
Speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>
Kevers	
Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
Planten	
Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>
Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>
Akkerogentroost	<i>Odentites vernus</i>
Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia officinalis</i>
Berggamader	<i>Teucrium montanum</i>
Bergnactorchis	<i>Platanthera montana</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i>
Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i>
Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>
Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>
Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>
Bruine eikenpage	<i>Satyrium ilicis</i>
Donker pimpernelblauwtje	<i>Phengaris nausithous</i>
Duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>
Gentiaanblauwtje	<i>Phengaris alcon</i>
Grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>
Grote vos	<i>Nymphalis polychloris</i>
Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>
Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>
Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>
Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>
Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i>
Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>
Karhuizer anjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>
Karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>
Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>
Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>
Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>
Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>
Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>
Korensla	<i>Amoseris minima</i>
Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>
Kruipijm	<i>Thymus serpyllum</i>
Lange zonnedauw	<i>Drosera anglica</i>
Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>
Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>
Naaldenkervel	<i>Scanix pecten-veneris</i>
Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i>
Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i>
Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>
Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>
Ruw parelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>
Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>
Schubvaren	<i>Asplenium ceterach</i>
Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>
Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>
Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>
Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>
Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>
Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>
Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>
Dreps	<i>Bromus secalinus</i>
Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i>
Franjegentiaan	<i>Gentianopsis ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>
Geplooide vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>
Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>
Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>
Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>
Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>
Groene nachtorchis	<i>Dactylorhiza viridis</i>
Zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>
Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>
Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>
Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i>
Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>
Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>
Wolfskers	<i>Atropa belladonna</i>
Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>
Zinkviooltje	<i>Viola lutea calaminaria</i>
Overige soorten	
Europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>

B2.1 Jaarrond beschermde nesten

In onderstaande tabel zijn de jaarrond beschermde vogelnesten in de provincie Gelderland opgenomen.

Tabel 6. Lijst met jaarrond beschermde vogels en omgevingscansoorten.

Nederlandse naam	Bescherming	Nederlandse naam	Bescherming
Boomvalk	Categorie 4	Ekster	Categorie 5
Buizerd	Categorie 4	Gekraagde roodstaart	Categorie 5
Gierzwaluw	Categorie 2	Glanskop	Categorie 5
Grote gele kwikstaart	Categorie 3	Grauwe vliegenvanger	Categorie 5
Havik	Categorie 4	Groene specht	Categorie 5
Huismus	Categorie 2	Grote bonte specht	Categorie 5
Kerkuil	Categorie 3	Hop	Categorie 5
Oehoe	Categorie 3	Huiszwaluw	Categorie 5
Ooievaar	Categorie 3	Ijsvogel	Categorie 5
Ransuil	Categorie 4	Kleine bonte specht	Categorie 5
Roek	Categorie 2	Kleine vliegenvanger	Categorie 5
Slechtvalk	Categorie 3	Koolmees	Categorie 5
Sperwer	Categorie 4	Kortsnavelboomkruiper	Categorie 5
Steenuil	Categorie 1	Oeverzwaluw	Categorie 5
Wespendief	Categorie 4	Pimpelmees	Categorie 5
Zwarte wouw	Categorie 4	Raaf	Categorie 5
Blauwe reiger	Categorie 5	Ruigpootuil	Categorie 5
Boerenzwaluw	Categorie 5	Spreeuw	Categorie 5
Bonte vliegenvanger	Categorie 5	Tapuit	Categorie 5
Boomklever	Categorie 5	Torenvalk	Categorie 5
Boomkruiper	Categorie 5	Zeearend	Categorie 5
Bosuil	Categorie 5	Zwarte kraai	Categorie 5
Brilduiker	Categorie 5	Zwarte mees	Categorie 5
Draaihals	Categorie 5	Zwarte roodstaart	Categorie 5
Eidereend	Categorie 5	Zwarte specht	Categorie 5

Categorieën

- 1: Jaarrond gebruikte nesten (steenuil)
- 2: Zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk bebouwing
- 3: Zeer honkvaste broeders of afhankelijk bebouwing (geen kolonie)
- 4: Vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest
- 5: Honkvaste broeders, maar voldoende flexibel

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft de provincie Gelderland een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Tabel 7. Vrijgestelde soorten binnen de provincie Gelderland

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Onbeperkt
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Onbeperkt
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Onbeperkt
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Onbeperkt
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Onbeperkt
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Onbeperkt
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Onbeperkt
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Onbeperkt
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Onbeperkt
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Onbeperkt
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Onbeperkt
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Onbeperkt
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Onbeperkt
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Onbeperkt
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Onbeperkt
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Onbeperkt
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Onbeperkt
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Onbeperkt
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Onbeperkt
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Onbeperkt
Bastaardkikker	<i>Rana esculenta</i>	Onbeperkt